

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE CORPUL NAȚIONAL AL POLIȚIȘTILOR

BIROUL EXECUTIV CENTRAL

INFORMARE

28.03.2019

Corpul Național al Polițiștilor vă informează că în ședința din 21 martie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție – *Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală*, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea – Secția penală și pentru cauze cu minori, în dosarul nr.18.436/271/2017, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: *„Dacă acțiunea de conducere a unui vehicul, astfel cum este prevăzută de art.336 din Codul penal, presupune în mod necesar punerea în mișcare a vehiculului prin acționarea sistemelor de autopropulsie.”*

Potrivit actului de sesizare, Curtea de Apel Oradea a arătat că Problema de drept supusă dezlegării *vizează posibilitatea conducerii unui vehicul*, astfel cum este prevăzută de art.336 alin.1 din Codul penal, *fără a fi necesar acționarea sistemelor de autopropulsie*.

Existența laturii obiective a infracțiunii presupune, întrunite cumulativ, condițiile :

- + conducătorul auto să fi condus vehiculul pe un drum public;
- + vehiculul condus să facă parte din categoria celor pentru care legea cere deținerea permisului de conducere;
- + conducătorul vehiculului să aibă o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge sau să se afle sub influența altor substanțe psihoactive.

Din coroborarea art. 6 pct. 6 și pct. 35 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2002 care definește noțiunile de vehicul și autovehicul, rezultă că autovehiculul este un vehicul echipat cu motor de propulsie, respectiv un sistem mecanic care se deplasează pe drum cu mijloace de autopropulsare. Pe de altă parte, infracțiunea prevăzută de art. 336 din Codul penal are ca latură obiectivă acțiunea de a conduce un vehicul care, în cazul unui autovehicul (specie a vehiculului), presupune conducerea unui sistem mecanic echipat cu motor de propulsie, sistem care, generic, are aptitudinea să se deplaseze și, totodată este apt¹ pentru aceasta.

Potrivit doctrinei², conducerea unui autovehicul este operațiunea tehnică prin care o persoană **pune în mișcare** autovehiculul și îl **dirijează** pe drumurile publice; activitatea care face posibilă circulația propriu-zisă a autovehiculului pe un drum public sau, cel puțin, efectuarea unei manevre necesare, de pildă,

¹ trebuie să fie întrunite toate sau cel puțin o parte (direcție, frână etc) dintre acele caracteristici tehnico- funcționale care permit deplasarea; altfel, dacă autovehiculul este inapt/ impropriu deplasării (de pildă, un autovehicul complet avariât), s-ar configura ipoteza unui vehicul împins și care este supus unui tratament juridic diferit

² C.Turianu, Sinteză de practică judiciară în legătură cu definirea unora din noțiunile de bază ale legislației rutiere, Revista Română de Drept nr. 4/1986, p. 46; G.Marcov, Infracțiuni săvârșite în cadrul circulației rutiere, Revista Română de Drept nr. 2/1968, p. 34; Cristiana Turianu, C. Turianu, notă la decizia penală nr. 1581/1981 a tribunalului Municipiului București, secția I penală, Revista Română de Drept nr. 3/1983, p. 56-57

parcării și care implică deplasarea. În concluzie, conducerea presupune deplasarea autovehiculului, respectiv aflarea acestuia în mișcare.

În același context doctrinar s-a precizat și faptul că, atâta vreme cât autovehiculul nu a pornit/nu se deplasează, nu se poate vorbi de o conducere a acestuia pe drumurile publice: instalarea la volan, efectuarea pregătirilor de punere în funcțiune și chiar pornirea motorului nu sunt considerate acte de conducere a autovehiculului întrucât, prin ele însele, nu produc deplasarea autovehiculului. De asemenea, s-a arătat că dirijarea și manevrarea unui autovehicul împins cu mâna, în scopul de a porni motorul, constituie o activitate de conducere. Mai mult, un vehicul aflat în mișcare, chiar fără funcționarea motorului, angajat în circulație pe un drum public, antrenează toate consecințele legate de desfășurarea circulației publice și de siguranța acestuia (de pildă, dirijarea unui autovehicul care se deplasează pe un drum, în pantă, coborând în virtutea inerției, iar nu prin acționarea dispozitivului mecanic de propulsie).

Din această perspectivă pot fi formulate următoarele concluzii:

Prin „conducerea autovehiculului” se înțelege deplasarea/ punerea în mișcare prin manevrarea și dirijarea acestuia pe o porțiune de drum public fiind indiferentă distanța³ pe care a fost condus autovehiculul. Aceasta este realizabilă atât prin punerea în mișcare a autovehiculului prin pornirea motorului și cuplarea acestuia la mecanismele de transmisie care, acționate fiind, determină mișcarea autovehiculului prin forța de autopropulsie a motorului și deplasarea acestuia cât și prin punerea în mișcare a autovehiculului urmată de deplasarea acestuia pe un drum public, prin alte mijloace, respectiv prin împingere fără acțiunea motorului, adică prin așa-numita „deplasare la rece” a autovehiculului⁴.

De altfel, condițiile cerute de lege pentru conducerea unui autovehicul/vehicul, respectiv obținerea permisului de conducere care să ateste că o persoană a învățat să se deplaseze cu acesta, cerința de a nu fi sub influența alcoolului, nu sunt prevăzute doar în considerarea deprinderii de a folosi motorul, ci de a manevra întreg vehiculul cu tot ce presupune deplasarea lui pe drumul public.

Astfel, ar însemna că știința de a conduce s-ar rezuma la pornirea motorului, or, de esența deplasării pe drum nu este aceasta, ci acționarea tuturor comenzilor când autovehiculul este în mișcare.

Așadar, prin acțiunea de conducere a unui vehicul se înțelege, atât acțiunea specifică conducătorului prin care manevrează mecanismele specifice care determină deplasarea autovehiculului pe drumurile publice, ceea ce înseamnă că persoana îl conduce cu ajutorul propriilor mecanisme, cât și conducerea vehiculului fără declanșarea mecanismelor specifice, ci prin dirijarea acestuia pe o pantă, pe un drum public.

Pe de altă parte, prin „autopropulsie” se înțelege „propulsarea unui vehicul realizată prin mijloace proprii” (cutia de viteze), iar prin „viteză a motorului” se înțelege „turația motorului unui vehicul și turația arborelui care transmite mișcarea la roțile propulsoare ale vehiculului”⁵.

Dar a conduce un vehicul nu presupune cu necesitate ca acesta să se deplaseze pe drumul public cu ajutorul motorului. Orice vehicul, poate sau nu, să fie dotat cu un motor de autopropulsie. Pentru a fi un vehicul pentru care este

³ durata conducerii pe drumurile publice, atât temporală cât și spațială, este irelevantă, fapta urmând a atrage aplicarea legii penale – C.S.J., Secția penală, decizia nr. 5698 din 19 decembrie 2001 în G.-F.Popescu, *Infracțiunile la regimul circulației pe drumurile publice*, Practică judiciară, Ed. Hamangiu, București, 2009, p. 70

⁴ A.Ungureanu – A.Ciopraga – *Dispoziții penale din legi speciale române – Comentate și adnotate cu jurisprudență și doctrină*, vol.3, Ed.Lumina Lex, București, 1996, pag.263 – 264, 289

⁵ *Dicționarul Explicativ al Limbii Române* – online

necesar un permis de conducere, potrivit art. 336 alin.1 din Codul penal, el trebuie să fie în mod necesar dotat cu motor. *Legea penală nu distinge în sensul că motorul funcționează efectiv în momentul conducerii. Motorul poate fi defect sau demontat în vederea reparării.*

Așadar, „a conduce un vehicul” nu presupune în mod obligatoriu ca motorul să funcționeze, ci presupune „a dirija mersul sau mișcarea vehiculului”, acțiuni care pot avea loc chiar dacă motorul nu este efectiv în funcțiune. Simpla funcționare a motorului nu este de natură să-l pună în mișcare, în lipsa cuplării motorului la cutia de viteze, care presupune autopropulsia. Prin urmare, este de natura vehiculului de a se deplasa pe drumul public cu ajutorul autopropulsiei și nu de esența sa. De pildă, situația în care vehiculul se deplasează din inerție pe un drum în pantă, iar conducătorul auto acționează doar direcția și frânele sau situația când un vehicul este tractat pe un drum public de un alt vehicul cu ajutorul unei legături flexibile omologate. *Prin urmare, și în aceste situații, conducătorul auto al vehiculului tractat sau care se deplasează din inerție, al cărui motor nu funcționează, conducător care acționează doar frânele, direcția și semnalizarea vehiculului, poate fi subiect activ al infracțiunii prevăzute de art.336 alin.1 din Codul penal, în condițiile în care, dacă, în timp ce se află la volanul acestuia, are în sânge o îmbibație alcoolică de 0,8g/l alcool pur în sânge.*

Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice, relații care în esența lor formează obiectul ocrotirii penale⁶.

Forma de vinovăție cu care acționează subiectul activ în situația în care pune în mișcare un vehicul fără să cupleze motorul la cutia de viteze (autopropulsia) este intenția cu ambele forme.

În consecință, punerea în mișcare și dirijarea pe drumul public a unui vehicul, fără punerea în funcțiune a motorului, constituie elementul material al infracțiunii.

Apreciez că, în ipoteza acțiunii de împingere a autovehiculului, alternată/urmată cu prezența conducătorului sub influența alcoolului, la volanul acestuia, efectuând operațiuni de manevrare, dirijare, frânare, semnalizare etc, pe drumul public, așadar fără punerea în funcțiune/funcționarea propulsiei, incidența incriminării prevăzute de art. 336 din Codul penal vizează numai acțiunile ulterioare operațiunii de împingere.

De altfel, așa cum arătam anterior, asemenea acțiuni antrenează toate consecințele legate de desfășurarea circulației publice și de siguranța acesteia (vizează și pun în pericol valoarea socială ocrotită prin incriminarea menționată).

În urma examinării tuturor argumentelor prezentate Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art. 475 – 477 din Codul de procedură penală, a stabilit că acțiunea de conducere a unui vehicul, astfel cum este prevăzută de art.336 din Codul penal, nu presupune în mod necesar punerea în mișcare a vehiculului prin acționarea sistemelor de autopropulsie.

Vă precizăm că potrivit Art. 477 din Codul de procedură penală Dezlegarea dată chestiunilor de drept este obligatorie pentru instanțe de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

BIROUL EXECUTIV CENTRAL

⁶ I. Rusu, M.I.Bălan-Rusu – Infracțiunile contra siguranței circulației pe drumurile publice în dreptul penal român, Universul Juridic, București, 2014, pag.92 – 93, 148 – 149, 157 - 158